

QUÆSTIOⁱ MEDICA,

39

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS,
*manè discutienda in Scholis Medicorum,
die Jovis tertiâ Februarii.*

M. JOANNE BOUDIN, Doctore
Medico, Præside.

An uteri, cum supernis Partibus consensus nervorum interventu?

I.

NIL admirari propè res est una, solaque quæ possit facere & servare beatum. Egregiam tamen corporis humani fabricam nemo est qui non miretur. Sed quid ex tam erudito Partium apparatu superbiam capient Homines? In Belluis non minor Elegantia, sensus acutiores, perceptio, quæ ad vitæ commoda & felicitatem sufficiat. Si animæ immortalitatem excipias, ipsas inter & Homines parum est differentiæ. Eadem ab ovo generatio. Eadem vitæ mortisque necessitas. Partes corporis innumeræ. Inde prima mali labes & origo. Simplicioris etenim machina structuræ, diuturnior, nec minus admiratione digna, Multiplici contexta artificio citius dissolvitur. Hinc plerique homines in primis vitæ liminibus intereunt, pauci, quos æquus amavit juppiter, vegetâ senectute fruuntur, nemini ferè datum unius sæculi stadium percurrere. Vita præsertim in sanguine est. Peculiari cordis & arteriarum conformatione fertur ille ad Partes perenne detrimentum restauraturus. Quidquid in eo subtilius est ac ut ita dicam volatilius ad cerebrum educitur. Vasis lymphaticis, aut venarum ramulis ubique arteriarum fociis, committitur, si quid est seri vel crudi relictum. Interim sanguis tenuior factus, per exiles cerebri cerebellique glandulas profundius irrepens, tandem evadit in spirituum substantiam. Nervis illi tanquam flatus machina conclusi universas corporis partes subeunt. Præcipua sunt sensus & motus instrumenta, sensus, dum variè ab objectis afficiuntur & undulatione quâdam seu fluctuatione à Partibus ad cerebrum tendunt. Motus contrâ, cum à cerebro ad Musculos impulsus, vi quâ pollent elastica eorum fibrillas adimplendo

2

coërcent & contrahunt. Hæc quæcumque nervorum interventu. Illis; partium universi corporis consensus & commercium, sed maxima sane uteri cum supernis partibus affinitas.

I I.

UTERUS pars est in infimo ventre posita, generationi dicata, membranosa & fibrosa substantia. Musculo ferè similis multiplici fibrarum apparatu gaudet, quarum arte ubi opus est dilatur & contrahitur. Ejus cum supernis partibus consensum satis superque probant hujus affectus symptomata quem hystericum dicunt. In hoc morbo; si quæ sit uteri culpa, pestiferâ mephiti velut apertâ pandoræ pixide mille calamitatibus universum corpus frangit & afflictat, sitque generalis pœna privatum ejus scelus. Vide ex peculiari hujus partis vitio quot & quantæ supernis partibus accidunt miseræ. Quàm subito sequantur respirationis difficultas, cordis palpitatio, pulsus obscurus aut nullus, animi angor, spirituum torpor, tristitia, metus, suspiria, gemitus, lachrimæ, quidni dicam functionum omnium perturbatio, ita ut anima ipsa in utero posita sola tot malis corripitur videatur. Hæc omnia si non semper saltem aliquando ab infestissimo uteri veneno accedere quis inficias ibit? Quamvis per simili ferè malorum catervâ crucientur homines in affectu melancholico, huic tamen magis obnoxie virgines maturæ viro, nec non juvenes feminæ vitam degentes thalami experientem, amoris poculo ebriæ atque bacchantes quibus convenit Venus, duellum dulce & etiam inexpertis tolerabile remedium. Nec silentio prætermittenda frequens paroxysmorum occasio à rerum suaviolentium odoratione, sicut ex adverso graveolentium olfactus, nec non grati odores subtus suffiti hystericos tumultus comprimunt, & motus circa uterum conspicuos veluti manu missa temporis momento sedant. Unde affirmare licet quod quotidiana evincit experientia, quandoque ab uteri labe universam in supernis partibus moveri seditionem.

I I I.

ILLE prorsus audiret almæ naturæ injurius qui ipsam muliebris sexus novercam arbitraretur consultâ operâ venenum morbificum intra uteri terminos inclusisse. Non innatum sed à serâ colluvie malè moratâ virus illud strenuissimum & molis exigua fermentatione augetur, & quandoque atras pathematis hystericici procellas in universo corpore concitat. Hujus seditionis in supernis partibus causa non vapor ut vulgus imperitum clamat, neque ut nonnullis etiam Medicis placet, aspirationes veneficæ per occultos fungosæ uteri

3

substantiæ meatus aut per ambas ac laterales ejus tubas tanquam per æstuaria ad cerebrum exhalatæ. Illis nullæ viæ ad caput conspicuæ. Obstat solida, & cuilibet etiam aëris particulæ immeabilis Diaphragmatis & aliarum partium substantia. Etiam si per latentes & hæc tenuissima, invalidior est ut possit talem in universâ machinâ perturbationem commovere, frustra exemplum attuleris cacoehymarum mulierum, quæ eo tempore quo menstruis sordescunt, nitidissima specula solo aspectu contaminant, & alia hujusmodi commenta quibus experientia refragatur. Ne etiam putes innocuo semper utero, copiosissimum sanguinem & flatulentum cum effervescentiâ in vasa pneumonica & cordis sinus irruere, unde vocatâ in partes functionum vitalium animali facultate, spiritibusque huc illuc inconsultè propulsis, omnia affectus uterini symptomata suscitentur. Nocet hysterics plerumque venæ sectio etiam in qualibet parte celebrata, nec minus hoc morbo corripiuntur picâ & malaciâ affectæ in quibus copiosi sanguinis effervescentiam suspicari non licet. Quidquid affert affectio illa calamitatis spirituum vitio melius tribuas.

I V.

SPIRITUS, Anima veluti corporea quamdiu probæ indolis, nec materiæ cujusdam heterogeneæ particulis adulteratur, per bellè quidem fungitur sensus & motus officio. Vel ordinatis vicibus, vel ex voluntatis imperio ad partes fertur, vitalis pro functionibus aut animalis appellandus. Non alia habet à nervis vasa à quibus & ipsæ musculorum fibrillæ nascuntur. Motum itaque partis cujusvis spasmodicum ne timeas spirituum vitio ascribere. Hinc affectus hystericus melius convulsionis nomine designandus non aliam habet à spiritibus causam. Si quid humoris aciduli inter cerebri gyros & anfractus congesti tandem in Nervorum principia emittitur, una secum longè deducunt & fermentatione quâdam commoti, instar tormentarii pulveris accenduntur ac veluti exploduntur. Inde repetas omnia uterini furoris symptomata quæ sæpius insont utero, quieto & inconcusso, universas corporis partes cruciant, quandoque tamen circa Nervorum finès in utero, ventriculo, aut qualibet parte membranosa iisdem explosionis legibus suscitantur. Nec ullam nisi popularem debet movere admirationem universa motus quidni dicam & sensus, in hujus morbi paroxysmis perturbatio, in quibus inordinati spiritus cæco impetu & inconsultâ voluntate ad partes properant. Hinc primum oscitationes exurgunt, piger ignavos alligat artus languor, fessumque caput se ferre recusat, lachrymis oculi ma-

4

dent, lingua exarescit, aures intra se ipsas sonant, pulsus intercapedi ne quâdam restitat. Acerbius grassante spirituum culpâ, longè petulantior tumultus. Vomitu ventriculus subvertitur, intra præcordia miræ ac insolitæ voces, in diaphragmate & pulmonibus dispnæa, in cerebro mens ipsa obruitur. Inde timor, & silentii comes horrenda tristitia, vel cum risu genuino ingens verborum volubilitas ita ut à plebeculâ operum naturalium ignarâ agræ Medico minus egere quam exorcistâ videantur. Cuncta tamen quantumvis stupendâ à spiritibus. vehementior concussio & quæ ipsi machinæ ruina minatur si à cerebri compage & nervorum origine ad partes festinat, levior si à partibus ad cerebrum.

V.

PRÆDICTÆ de hysterici affectibus hypothese non minus conveniunt Medicamenta quibus profigari solent. Lauream obtinent illa quæ hujus texturæ sunt ut spiritus inordinato motu agitato quolibet modo compescere valeant. Hinc usu acceptissimum urgente ceu imminente paroxysmo graveolentia naribus admovere quorum effluviis non modo deprimitur spirituum explosio sed & morbi materia aliquatenus excutitur. Spiritus, alkalina volatilis naturæ, iisdem volunt sedari præsidii si ab acidulâ seri colluvie contaminantur. Calculum igitur pones si hoc morbo laborantibus, alkalium æque ac volatilium catervam præstiteris. Hujusmodi sunt Corall. Margarit. ocul. cancror. succinum, castoreum, spiritus Armon. salis, quidni dicam & opium quod cautè quidem adhibitum in hoc affectu maximè commendatur. Interim cave ne ipse stagnet sanguis inter acidulas particulas veluti coarctatus. Boni succi alimentis talem confice qualis spirituum generationi idoneus desideratur. Ab alimentis etenim sanguis sicut & à sanguine spiritus propriâ cerebri configuratione elicitur, per nerveos canales ad uterum & partes corporis univerfas deducendus.

Ergo uteri, cum supernis partibus consensus, nervorum interventu.

Domini Doctores disputaturi.

M. Ambrosius-Nicolaus Chemineau.

M. Andreas Enguehard, Prof. Regim.

M. Josephus Thomasseau.

M. Ludovicus Poirier, Chir. Prof.

M. Petrus Bonnet Bourdelot, Medicus Regis perpetuo ordinarius.

M. Joannes-Baptista - Renatus Moreau, Professor Regim.

M. Renatus le Comte.

M. Franciscus Afforty.

M. Franciscus Pajot, Ant. Sch. Mag.

Proponebat Parisiis DANIEL TAUVRY, Cœnomanensis Lavalleus,
Baccalaureus Medicus. A. R. S. H. 1695.